

Zápis ze zasedání Umělecké rady DAMU konaného dne 27. února 2024

Místo: Divadelní fakulta AMU, Karlova 26, Praha 1, zasedací místnost S202 a Hallerův sál

Datum a čas: 27. února 2024 od 14 hod.

Program jednání UR DAMU:

1. Zahájení UR DAMU – návrh na schválení programu zasedání
2. Habilitační řízení MgA. Roberta Smolíka
3. Habilitační řízení MgA. Milana Šotka, Ph.D.
4. Projednání žádosti doc. Radka Marušáka o otevření programu celoživotního vzdělávání s názvem Základy dramatické výchovy
5. Různé

Bod 1. Zahájení UR DAMU – návrh na schválení programu zasedání

Předseda UR DAMU doc. MgA. Mgr. Karel František Tománek přivítal přítomné.

Doc. Tománek představil program zasedání, který obdrželi všichni členové UR DAMU předem a požádal o aklamační hlasování o programu. Role skrutátora se ujal osobně.

Kontrola usnášeníschopnosti UR:

Počet členů UR: 20

Počet přítomných členů: 13

Nadpoloviční většina všech členů: 11 (**UR je usnášeníschopná**)

Skrutátor: Karel František Tománek

Hlasování:

pro: 13

proti: 0

zdržel se: 0

Závěr:

Navržený program zasedání UR DAMU byl schválen.

Bod 2. Habilitační řízení MgA. Roberta Smolíka

Obor: Dramatická umění

Habilitační práce: Cesta k udržitelnému divadlu

Habilitační komise: prof. Mgr. art. Dušan Zahoranský, AVU (předseda); doc. Mgr. Jan Štěpánek, DAMU; doc. MgA. Jiří Adámek, Ph.D., DAMU; doc. MgA. Marie Jirásková, Ph.D., DIFA JAMU – jednání habilitační komise se nezúčastnila; doc. Mgr. Jana Preková, DIFA JAMU

Oponenti: Jiří Kovanda, Tomáš Pavčík, Miloš Vojtěchovský

Stanovisko habilitační komise:

UR DAMU byla seznámena s výsledkem jednání habilitační komise přečtením stanoviska habilitační komise, které přednesl pověřený člen komise doc. Štěpánek. Stanovisko je přílohou tohoto zápisu.

Komise konstatovala, že MgA. Robert Smolík, má všechny předpoklady k tomu, aby byl jmenován docentem.

Výsledek hlasování komise: 4 hlasy pro, 0 hlasů proti, zdržel se 0 (doc. Jirásková nehlasovala)

Vyjádření oponentů:

Posudky oponentů jsou přílohou tohoto zápisu.

Habilitační přednáška:

Čajový domek, scéna pro setkání

Během přednášky MgA. Smolík podrobně popsal čajový obřad jako svým způsobem dokonalou scénu. Celý prostor důsledně naplňuje ideály zenu a estetiku wabi – sabi, jejichž vliv na současné umění nabývá na intenzitě, a to nejenom v estetické rovině, ale hlavně v důrazu na skutečné setkání v průběhu Čanoju. Přednáška představila vývoj této tradice, a to jak z architektonického, tak i performativního pohledu s důrazem na současné realizace, a to jak v Japonsku, tak v Čechách. V pedagogické práci je setkání studentů s mimoevropským pohledem na prostor pro performance klíčové. Čajový obřad není divadlem, ani čajová zahrada a čajový domek nejsou jevištěm. Právě naopak, nic není této tradici tak cizí jako hraní divadla. Pro Evropana je těžké vidět veškeré akce směřující k přípravě Čanoju, jinak než jako přípravu scény. A právě důraz na jednoduchost, přesnost a přítomnost jsou často tím, co dnes studenti hledají. Zároveň setkání se současnými podobami čajových domků ukazuje, jak tradice nemusí spoutávat současnost, je-li osvobozena nespoutanou imaginací.

Následně byly předneseny hlavní body oponentských posudků a MgA. Smolík vždy krátce reagoval na drobné připomínky.

Diskuse:

Doc. Štěpánek se dotázal, jak chápe habilitant vztah k japonské kultuře, založené na vnitřní dokonalosti vycházející z vnější dokonalosti, ke své vlastní tvorbě, kterou vnímá jako velmi prožitkovou a od tohoto principu vzdálenou.

MgA. Smolík připustil, že asijský způsob myšlení je do našeho prostředí nepřenositelný, ale inspiruje ho zenový důraz na paradox jako specifický způsob přemýšlení. Provokace vede k porozumění paradoxu, což vede k osvětlení. Tento způsob myšlení může posunout studenta i pedagoga, nicméně není možné ho používat ve výuce každodenně. Udržitelné divadlo je svého druhu také paradox.

Doc. Preková požádala o vysvětlení rozporu mezi kritickým vztahem habilitanta k akademické půdě a jeho působením na ní, a to v souvislosti s přednesenou přednáškou. Zajímá ji osobní princip, metoda habilitantovy výuky.

MgA. Smolík upřesnil, že jako problematický aspekt akademizmu vnímá požadavky na způsob psaní o vlastní tvorbě, vyžadovaný po studentech v kvalifikačních pracích, nikoliv samotnou tvorbu a výuku v akademickém prostředí. Ve vlastní výuce považuje za nejdůležitější uvědomění, že studenti vědí víc než on, jako pedagog klade důraz na sebereflexi, věří studentům, že přesně ví, co mají dělat, jeho rolí je poslouchat. Prof. Hančil namítl, že ne vždy stačí studentům jen naslouchat. Habilitant uvedl, že jako pedagog uplatňuje princip, že každý má být hodnocen za to, zda pracuje na hranici svých schopností a zda je schopen je překonat.

Doc. Havelka se dotázal, zda úslovím fašistický režim, které habilitant ve své přednášce použil, míní současné zřízení, ve kterém žijeme. Habilitant reagoval, že nikoliv, míní spíše zřízení, do kterého směřujeme, nicméně vyjádřil naději, že i v takovém prostředí bude divadlo dále fungovat, včetně jeho veřejné podpory, jako tomu ostatně je v současném Maďarsku, kterého režim považuje Smolík za fašistický.

Na další dotaz doc. Prekové, proč habilitant přednesl zrovna tuto přednášku, kterou přednáší delší dobu a sám její téma označil jako pro něho již nezajímavé, proč nereflektoval třeba novější trendy, materiály, sociální a další fenomény v oblasti udržitelného divadla. MgA. Smolík odpověděl, že se výběrem přednášky pokusil ilustrovat způsob, kterým učí, doplnil také, že ve výuce studenty neodkazuje na současnou uměleckou tvorbu, protože to snáz vede ke kopírování, ale pracuje spíše s referencemi na starší, prověřené práce. Současným tématům se nicméně ve výuce nevyhýbá.

V závěru diskuse požádala doc. Koubová, aby MgA. Smolík objasnil svůj postoj k vedení a hodnocení studentů vzhledem k tomu, že pro něj je klíčové studentům naslouchat a akademická kritéria, byť formulovaná s vědomím specifik umělecké školy, hodnotí jako svého druhu „násilí“. Dotázaný uvedl, že přijímací zkoušky jsou klíčovým momentem vyhodnocování talentových předpokladů pro studium na umělecké škole. Připustil, že v uměleckém vysokoškolském vzdělávání je hodnocení nutné a také možné, ale je chybou, že škola nedokáže srozumitelně nastavit jeho parametry, a to potom zastírá akademizmem v podobě parametrů kvalifikačních prací. Doc. Koubová upřesnila, že jakýkoliv pokus o hodnocení je možné interpretovat jako násilí, na druhé straně bezhraniční otevřenost způsobuje jiný typ problémů a zodpovědnost tak jako tak zůstává na vyučujícím. MgA. Smolík rozvedl způsob průběžného hodnocení v magisterském programu, založený na pravidelných diskusích o rozpracovaných uměleckých pracích mezi spolužáky, s velmi malým zásahem vyučujících. Naproti tomu závěrečné hodnocení klauzurních výstupů je založeno na zhodnocení naplňování stanovených nároků a cílů konkrétního studenta vyučujícími.

Během habilitační přednášky se k jednání UR DAMU připojil doc. Štědroň.

Následně vyzval předseda UR DAMU k tajnému hlasování.

Kontrola usnášeníschopnosti UR:

Počet členů UR: 20

Počet přítomných členů: 14

Nadpoloviční většina všech členů: 11 (**UR je usnášeníschopná**)

Skrutátor: Karel František Tománek

Hlasování:

Pro 7

Proti 2

Zdržel se 5

Závěr:

UR DAMU neschvaluje návrh na jmenování MgA. Roberta Smolíka docentem v oboru Dramatická umění a zastavuje habilitační řízení.

Bod 3. Habilitační řízení MgA. Milana Šotka, Ph.D.

Obor: Dramatická umění

Habilitační práce: K obecným principům komedie (na příkladech z českého i světového dramatu)

Habilitační komise: prof. MgA. Přemysl Rut, DAMU (předseda); prof. PhDr. Vladimír Just, CSc., FF UK; doc. Mgr. art. Marián Amsler, ArtD. – on-line, Divadlo Petra Mankoveckého, Bratislava; doc. MgA. Jan Šotkovský, Ph.D., DIFA JAMU; doc. Mgr. Martin Pšenička, Ph.D., FF UK

Oponenti: PhDr. Lenka Jungmannová, Ph.D., ÚČL AV ČR; doc. Břetislav Rychlík, DIFA JAMU; Mgr. Michal Zahálka, IDU

Stanovisko habilitační komise:

UR DAMU byla seznámena s výsledkem jednání habilitační komise přečtením stanoviska habilitační komise prof. Rutem. Stanovisko je přílohou tohoto zápisu.

Komise konstatovala, že MgA. Milan Šotek, Ph.D., má všechny předpoklady k tomu, aby byl jmenován docentem.

Výsledek hlasování komise: 3 hlasy pro, 0 hlasů proti, zdržel se 1 (prof. Just nehlasoval)

Vyjádření oponentů:

Posudky oponentů jsou přílohou tohoto zápisu.

Habilitační přednáška:

Přímluva za činohru

Během habilitační přednášky se dr. Šotek podrobně zamyslel nad odlišnostmi činoherního (interpretačního) a autorského divadla, a to z pohledu vlastní profesní zkušenosti. Vyjádřil také svůj názor na to, jak tento rozdíl vnímají či nevnímají studenti, jaký je vztah mezi textem a činohrou, a to s uvedením příkladů ze své pedagogické praxe.

Habilitant detailně popsal dramaturgické myšlení ve vztahu dramaturga a herce jako základní princip všeho, co se na scéně činoherního divadla odehrává, princip týkající se nejen dramaturga, ale i herce či výtvarníka. Komédie, jakkoli se může z hlediska dramaturgického zdát spornou, dává dle něj příležitost představení kvalit hereckého souboru. Úloha slova má v projevu herce zcela mimořádnou váhu. Činohru chápe jako zastřešující pojem, v němž lze vysledovat i nejrůznější alternativní postupy. Vyjádřil přesvědčení, že postup každého umělce je svým způsobem alternativní ve snaze najít svůj vlastní osobitý výraz, ať už cestou více tradiční či víceméně alternativní. Dr. Šotek rozvinul tezi, že činohra je založena na textu. Zmínil, že autor je při tvorbě sám sobě vnitřně režisérem i hercem, herec dramatikovi pak jeho slova vrací.

Následně byly přečteny posudky oponentů, na které habilitant krátce reagoval.

Diskuse:

Na úvod diskuse uvedl doc. Tománek, že pohled habilitanta otevírá prostor pro širší úvahy a přemýšlení o tématu napříč celou fakultou. Ukazuje, jak autorský proces probíhá, jak je tvorba spojena s představou realizace díla. Proces tvorby je dialog, který se promítá i do další fáze, je všudypřítomný a neustálý. Dr. Šotek potvrdil, že autor musí mít vlastní představu, ale přesto může být následně překvapen. Zkušenost autora s divadlem je obohacující. Pouze dramatiků bez kontaktu s divadlem je a bylo málo.

Prof. Hančil se zamyslel, do jaké míry je postava tím, s čím autor pracuje. Někteří dramatici vytváří postavu v průběhu psaní, jiní bez jasné představy postavy nezačnou psát. Dr. Šotek souhlasně uvedl několik příkladů a poznamenal, že jsou i případy, kdy zcela jasnou představu nelze inscenovat.

Prof. Rut zmínil obecnou představu, že inscenace je zaručena přesným dramatickým zápisem, což ale nedává prostor pro hledání interpretace. Habilitant dodal, že již v zápisu je nutno počítat s tím, že text dojde plného naplnění při scénickém zpracování, tj. nelze ho svazovat scénickými poznámkami.

Doc. Preková se dotázala, zda habilitant uvažuje, s ohledem na umělou inteligenci, se zadáváním textu nejen významově, ale i vizuálně. Dr. Šotek potvrdil, že vizuální složka je pro divadlo základní.

Během habilitační přednášky opustil jednání UR DAMU z pracovních důvodů doc. Havelka.
Následně vyzval prod. Somoš k tajnému hlasování.

Kontrola usnášeníschopnosti UR:

Počet členů UR: 20

Počet přítomných členů: 13

Nadpoloviční většina všech členů: 11 (UR je usnášeníschopná)

Skrutátor: Michal Somoš

Hlasování:

Pro 12

Proti 1

Zdržel se 0

Závěr:

UR DAMU schvaluje návrh na jmenování uchazeče MgA. Milana Šotka, Ph.D., docentem v oboru Dramatická umění.

Bod 4. Projednání žádosti doc. Radka Marušáka o otevření programu celoživotního vzdělávání s názvem Základy dramatické výchovy

Jednání UR DAMU opustila z pracovních důvodů doc. Koubová.

Prod. Somoš objasnil, že schvalování CŽV je nově v kompetenci vysokých škol a vyzval doc. Marušáka ke krátkému okomentování materiálu, který obdrželi členové UR DAMU předem a je přílohou tohoto zápisu. Zároveň navrhl schválení s účinností na tři roky obdobně, jak byla dříve akreditace udělována MŠMT.

Doc. Marušák stručně informoval, že kurz probíhá již po šesté, jde o prohloubení znalostí v oboru. Jedná se o studijní program pro praktiky, učitele, ze zkušenosti se následně absolventi velmi aktivně prezentují v praxi.

Diskuse:

Prof. Srstka poznamenal, že nejde o Univerzitu třetího věku, ale prohloubení pedagogického vzdělání studentů programu. Prof. Vedral ocenil, že jde o potřebnou aktivitu.

Na dotaz doc. Chládkové na postavení programu s ohledem na novelu zákona o nepedagogických pracovnících, resp. jak budou absolventi vnímáni řediteli jejich škol, informoval doc. Marušák, že systém zatím není pevně ukotven. Vzhledem k faktu, že nejde o zvyšování kvalifikace, jsou kritéria měkčí. Čeká se, jak se bude v souvislosti se změnou legislativy vyvíjet vnímání vydávaných mikrocertifikátů. V této souvislosti ale garant kurzu dodal, že vedení škol zatím tuto kvalifikaci u svých zaměstnanců vítá a často je samo na kurz vysílá.

Prod. Somoš dodal, že přenos kompetencí z MŠMT na vysoké školy i vydávání mikrocertifikátů vyvolalo nutnost novelizace vnitřních předpisů AMU v oblasti celoživotního vzdělávání. Projednávaný program podmínky této nové legislativy plně splňuje.

Následně vyzval prod. Somoš k aklamačnímu hlasování.

Kontrola usnášeníschopnosti UR:

Počet členů UR: 20

Počet přítomných členů: 12

Nadpoloviční většina všech členů: 11 (UR je usnášeníschopná)

Skrutátor: Michal Somoš

Hlasování:

Pro 11

Proti 0

Zdržel se 1

Závěr:

UR DAMU posoudila žádost garanta doc. Radka Marušáka ze dne 10. ledna 2024 o otevření programu celoživotního vzdělávání Základy dramatické výchovy a rozhodla takto:

uděluje oprávnění

k provádění programu celoživotního vzdělávání a vydávání osvědčení o absolvování:

***Základy dramatické výchovy
s platností do 31. 3. 2027.***

Odůvodnění:

Umělecká rada DAMU ověřila způsobilost garanta a Katedry výchovné dramatiky k provádění vzdělávacích programů zaměřených na další vzdělávání pedagogických pracovníků s přihlédnutím k úrovni odborné a pedagogické kvalifikace lektorů a stavu projektové přípravy vzdělávacích aktivit.

Za dodržování úrovně a obsahu vzdělávání ve vzdělávacích kurzech podle posouzeného vzdělávacího projektu odpovídá výše uvedený garant.

Bod 5. Různé

Závěrem zasedání UR DAMU poděkoval doc. Tománek všem přítomným za jejich aktivní účast na jednání. Připomněl, že **příští jednání UR DAMU proběhne v úterý 26. března od 14:00 hod.**

Přílohy:

Stanovisko komise k habilitačnímu řízení MgA. Smolíka

Oponentský posudek J. Kovandy k habilitační práci MgA. Smolíka

Oponentský posudek T. Pavčíka k habilitační práci MgA. Smolíka

Oponentský posudek M. Vojtěchovského k habilitační práci MgA. Smolíka

Stanovisko komise k habilitačnímu řízení MgA. Šotka, Ph.D.

Oponentský posudek dr. Jungmannové k habilitační práci dr. Šotka

Oponentský posudek doc. Rychlíka k habilitační práci dr. Šotka

Oponentský posudek Mgr. Zahálky k habilitační práci dr. Šotka

Spis programu celoživotního vzdělávání Základy dramatické výchovy

Zapsala: Ing. Ilona Legová

Schválili: doc. MgA. Mgr. Karel František Tománek, děkan DAMU, v.r.

Mgr. Michal Somoš, proděkan DAMU, v.r.